

Ο Πόλεμος που έσωσε τη ζωή μου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ

Τίτλος πρωτοτύπου: *The War That Saved My Life*

Συγγραφέας: Kimberly Brubaker Bradley

Μετάφραση: Στέλλα Κάσδαγλη

Επιμέλεια-Διόρθωση: Δημήτρης Πήχας

© 2015 by Kimberly Brubaker Bradley

© 2018, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., για την ελληνική γλώσσα

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά το Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Ιανουάριος 2018

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-569-651-1

Kimberly Brubaker Bradley

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ
ΠΟΥ ΕΣΩΣΕ
ΤΗ ΖΩΗ
ΜΟΥ

Μετάφραση Στέλλα Κάσδαγλη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κεφάλαιο 1

«Ειντα! Φύγε απ' το παράθυρο!» φώναξε η μαμά. Με άρπαξε από το χέρι και με τράβηξε με τόση δύναμη, που έχασα την ισορροπία μου και έπεσα με φόρα στο πάτωμα.

«Ήθελα απλώς να πω γεια στον Στίβεν Γουάιτ». Ήξερα ότι δεν έπρεπε να της αντιμιλάω, όμως μερικές φορές η γλώσσα μου έτρεχε πιο γρήγορα από το μυαλό μου. Είχα γίνει αγωνίστρια εκείνο το καλοκαίρι.

Η μαμά μού έδωσε ένα χαστούκι. Πολύ γερό. Το κεφάλι μου τινάχτηκε προς τα πίσω και χτύπησε στο πόδι της καρέκλας, και για μια στιγμή έχασα τον κόσμο γύρω μου. «Να μην πεις γεια σε κανένανε!» είπε η μαμά. «Σ' αφήνω να κοιτάζεις από τούτο το παράθυρο από την καλή μου την καρδιά, αλλά έτσι και σε ξαναπετύχω να ξεμυτίζεις από δαύτο, πόσο μάλλον να μιλάς σε κανένανε, θα το κατακώσω, να το ξέρεις!»

«Μα ο Τζέιμι είναι έξω» ψέλλισα.

«Και γιατί να μην είναι δηλαδή;» έκανε η μαμά. «Αυτός δε βγήκε σακάτης σαν και σένανε».

Έσφιξα τα χείλη μου για να μη μου ξεφύγει αυτό που ήθελα να πω· και κούνησα το κεφάλι για να το διώξω από το μυαλό μου. Και τότε είδα τον λεκέ από το αίμα στο πάτωμα. Ω Θεέ μου. Δεν το είχα καθαρίσει καλά το μεσημέρι. Αν το έβλεπε η μαμά, αμέσως θα καταλάβαινε. Θα με έκανε με τα κρεμμυδάκια. Σύρθηκα μέχρι που ο πισινός μου σκέπασε τον λεκέ και λύγισα το στραβό μου πόδι έτσι που να καθίσω πάνω του.

«Το καλό που σου θέλω, να μου φτιάξεις το τσάι μου» είπε η μαμά. Κάθισε στην άκρη του κρεβατιού και άρχισε να βγάζει τις ψηλές της κάλτσες κουνώντας τα δύο γερά της πόδια μπροστά στα μούτρα μου. «Σε λίγο θα του δίνω για τη δουλειά».

«Ναι, μαμά». Έσπρωξα την καρέκλα που είχα φέρει κοντά στο παράθυρο προς το πλάι, έτσι που να κρύψει τον λεκέ, και σύρθηκα στο πάτωμα φροντίζοντας να κρύβω από τη μαμά το πληγιασμένο στραβό μου πόδι. Σκαρφάλωσα με κόπο στη δεύτερη καρέκλα μας, άναψα το μάτι του γκαζιού και ακούμπησα πάνω τον βραστήρα.

«Κόψε μου και ψωμί με λαρδί» είπε η μαμά. «Βάλε και στον αδερφό σου λίγο» πρόσθεσε και γέλασε. «Ε, κι αν μείνει καθόλου, πέτα το απ' το παράθυρο. Μπορεί ο Στίβεν ο Γουάιτ να θέλει το βραδινό σου. Τι λες;»

Δεν είπα τίποτα. Έκοψα δύο χοντρές φέτες ψωμί και το υπόλοιπο το έχωσα πίσω από τον νεροχύτη. Ο Τζέιμι δε θα γυρνούσε προτού φύγει η μαμά, κι εξάλλου ό,τι φαί υπήρχε πάντοτε το μοιραζόταν μαζί μου.

Όταν ετοιμάστηκε το τσάι, η μαμά σηκώθηκε να πάρει την κούπα της. «Το βλέπω το ύφος σου, κοπελιά» μου είπε. «Μη σου περάσει απ' το μυαλό ότι μπορείς να τα βάλεις μαζί μου. Να χαίρεσαι που σ' ανέχομαι, και πολύ σου είναι. Δε φαντάζεσαι πόσο χειρότερα μπορούν να γίνουν τα πράγματα».

Είχα βάλει και για μένα μια κούπα τσάι. Ήπια μια γερή γουλιά και ένιωσα το καυτό υγρό να με τσουρουφλίζει ως το στομάχι. Δεν αστειευόταν η μαμά. Αλλά ούτε κι εγώ, εδώ που τα λέμε.

Υπάρχουν πολλών ειδών πόλεμοι.

Η ιστορία που σας λέω ξεκίνησε πριν από τέσσερα χρόνια, στις αρχές του καλοκαιριού του 1939. Η Αγγλία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα ενός ακόμα μεγάλου πολέμου, του πολέμου που

λυσομανάει γύρω μας τώρα. Ο περισσότερος κόσμος φοβόταν. Εγώ ήμουν δέκα χρονών (παρότι δεν το 'ξερα τότε) και, μόλο που είχα ακούσει για τον Χίτλερ –σκόρπιες κουβέντες εδώ κι εκεί και όσες βρισιές έφταναν ως το παράθυρό μου, στον τρίτο, από το σοκάκι μας–, δεν έδινα δεκάρα ούτε για δαύτονε ούτε και για κανέναν άλλο πόλεμο που συνέβαινε στον κόσμο. Απ' τα όσα σας έχω πει, θα 'χετε σχηματίσει την εντύπωση ότι ήμουν κι εγώ σε πόλεμο με τη μητέρα μου, όμως ο πρώτος δικός μου πόλεμος, αυτός που κήρυξα τον Ιούνιο εκείνο, ήταν με τον αδερφό μου.

Ο Τζέιμι είχε μαλλιά ανοιχτοκάστανα, σγουρά σαν αφάνα, μάτια αγγέλου και ψυχή διαβολάκου. Η μαμά έλεγε ότι ήταν έξι χρονών και ότι το φθινόπωρο θα έπρεπε να ξεκινήσει σχολείο. Αντίθετα από μένα, εκείνος είχε δυνατά πόδια και δύο γερά πέλματα στην άκρη τους. Και τα χρησιμοποιούσε για να φεύγει μακριά μου.

Έτρεμα όταν με άφηνε μόνη.

Το διαμέρισμά μας είχε ένα δωμάτιο μόνο και βρισκόταν στον τρίτο όροφο πάνω από την παμπ όπου δούλευε τα βράδια η μαμά. Τα πρωινά κοιμόταν ως αργά, οπότε έπρεπε εγώ να βρίσκω τι θα φάει ο Τζέιμι και να φροντίζω να κάθεται ήσυχος ώσπου να σηκωθεί εκείνη. Ύστερα η μαμά έβγαινε συνήθως έξω, είτε για να ψωνίσει είτε για να κουτσομπολέψει με τις άλλες γυναίκες της γειτονιάς. Καμιά φορά έπαιρνε και τον Τζέιμι μαζί της, τις περισσότερες φορές όμως πήγαινε μόνη. Τα βράδια έφευγε για δουλειά κι εγώ έδινα στον Τζέιμι το βραδινό του, του τραγουδούσα και τον κοίμιζα, και όλα αυτά τα έκανα από τότε που θυμόμουν τον εαυτό μου, από τότε που ο Τζέιμι φορούσε πάνες και ήταν πολύ μικρός για να πάει στην τουαλέτα.

Παίζαμε παιχνίδια και λέγαμε τραγούδια και χαζεύαμε τον κόσμο έξω από το παράθυρο –τον παγοπώλη με το καρότσι του, τον παλιατζή με το συφοριασμένο πόνι του, τους άντρες που γυρνού-

σαν τα βράδια από τους ντόκους¹ και τις γυναίκες που κρεμούσαν την μπουγάδα τους και κουτσομπόλευαν στις πόρτες. Τα παιδιά που έπαιζαν σκοινάκι στον δρόμο και κυνηγητό.

Θα μπορούσα να κατέβω τη σκάλα, ακόμα και τότε. Θα μπορούσα να συρθώ, στα τέσσερα ή με τον πισινό μου. Δεν ήμουν ανίκανη. Τη μοναδική φορά που έβαλα πλώρη για έξω, όμως, η μαμά το έμαθε και μου τις έβρεξε, τόσο που οι ώμοι μου μάτωσαν. «Μόνο να μας ξεφτιλίζεις ξέρεις!» ούρλιαξε. «Σκέτο τέρας είσαι, μ' αυτό το απαίσιο πόδι! Θαρρείς πως θέλω να βλέπει ο κόσμος τις πομπές μου;» Με φοβέρισε πως, αν ξανακατέβαινα ποτέ κάτω, θα μου έκλεινε το παράθυρο με σανίδια. Αυτή ήταν πάντοτε η απειλή της.

Το δεξί μου πόδι ήταν μικρό και στραβό: έστριβε έτσι που η πατούσα του κοίταζε προς τα πάνω και τα δάχτυλα έδειχναν προς τον ουρανό, ενώ η πλευρά που θα 'πρεπε να είναι από πάνω σερνόταν στο πάτωμα. Ο αστράγαλός μου δε λειτουργούσε, βέβαια, καλά, οπότε πονούσε κάθε φορά που του έριχνα βάρος, γι' αυτό δεν το επιχειρούσα σχεδόν ποτέ. Ήμουν όμως καλή στο μπουσούλημα. Και δεν παραπονιόμουν που έπρεπε να μένω σε ένα και μόνο δωμάτιο συνεχώς, αρκεί να ήταν και ο Τζέμι μέσα. Καθώς όμως εκείνος μεγάλωνε, άρχισε να θέλει να βγαίνει έξω με τα άλλα παιδιά, που έπαιζαν στον δρόμο. «Και γιατί να μη βγει;» έλεγε η μαμά. «Αυτός είναι στα καλά του». Και στον Τζέμι έλεγε: «Δεν είσαι σαν την Έιντα εσύ. Όπου θες μπορείς να πας».

«Όχι, δεν μπορεί» έλεγα εγώ. «Πρέπει να μένει σε σημείο που να μπορώ να τον βλέπω».

Στην αρχή το έκανε, ύστερα όμως έπιασε φιλίες με μια παρέα αγοριών και έτρεχε όλη μέρα από δω κι από κει. Γυρνούσε σπίτι

---

1. Ντόκοι είναι οι αποβάθρες του λιμανιού, όπου φορτώνουν και ξεφορτώνουν τα φορτηγά καράβια. (Σ.τ.Μ.)

όλο ιστορίες από τους ντόκους του ποταμού Τάμεση, εκεί όπου τα μεγάλα καράβια ξεφόρτωνανπραμάτειες απ' όλο τον κόσμο. Μου έλεγε για τρένα και για αποθήκες που ήταν μεγαλύτερες από ολόκληρο το κτίριο όπου μέναμε εμείς. Είχε δει και την εκκλησία της Σεντ Μέρι, που από τις καμπάνες της μετρούσα πάντοτε την ώρα. Και καθώς οι μέρες μεγάλωναν, άρχισε και εκείνος να μένει έξω μέχρι όλο και πιο αργά, μέχρι που έφτασε να γυρίζει σπίτι ώρες ολόκληρες αφότου έφευγε η μαμά για τη δουλειά. Έλειπε για συνεχώς· και εκείνη δεν την πείραζε καθόλου.

Το δωμάτιό μου ήταν σκέτη φυλακή. Μόλις που άντεχα τη ζέστη, την ησυχία και το κενό.

Και τι δεν έκανα για να πείσω τον Τζέιμι να μείνει μαζί μου. Έμπαινα μπροστά στην πόρτα για να μην μπορεί να βγει, αλλά εκείνος ήταν ήδη πιο δυνατός από μένα. Ικέτευα τη μαμά. Φοβέριζα τον Τζέιμι. Και ύστερα, μια μέρα με καύσωνα, τον έδεσα χειροπόδαρα ενώ κοιμόταν. Θα τον κρατούσα κοντά μου με το ζόρι.

Ο Τζέιμι ξύπνησε και δεν έβαλε τις φωνές ούτε ούρλιαξε. Έκανε μια προσπάθεια να ελευθερωθεί και ύστερα έμεινε εκεί, ανήμπορος, να με κοιτάζει.

Στα μάγουλά του έτρεχαν δάκρυα.

Τον έλυσα όσο πιο γρήγορα μπορούσα. Μα τι τέρας που ήμουν... Ο Τζέιμι είχε στον καρπό του ένα κόκκινο σημάδι στο σημείο όπου είχα σφίξει τον σπάγκο ακόμα πιο πολύ.

«Δε θα το ξανακάνω» του είπα. «Σ' το υπόσχομαι. Δε θα το ξανακάνω ποτέ».

Εκείνος όμως συνέχισε να κλαίει. Τον καταλάβαινα. Δεν τον είχα πληγώσει ποτέ ως τότε στη ζωή μου. Δεν τον είχα χτυπήσει ούτε μία φορά.

Και τώρα είχα γίνει κι εγώ σαν τη μαμά.

«Θα μείνω μέσα» ψιθύρισε.

«Όχι» του είπα. «Όχι, δε χρειάζεται. Φάε όμως κάτι πριν

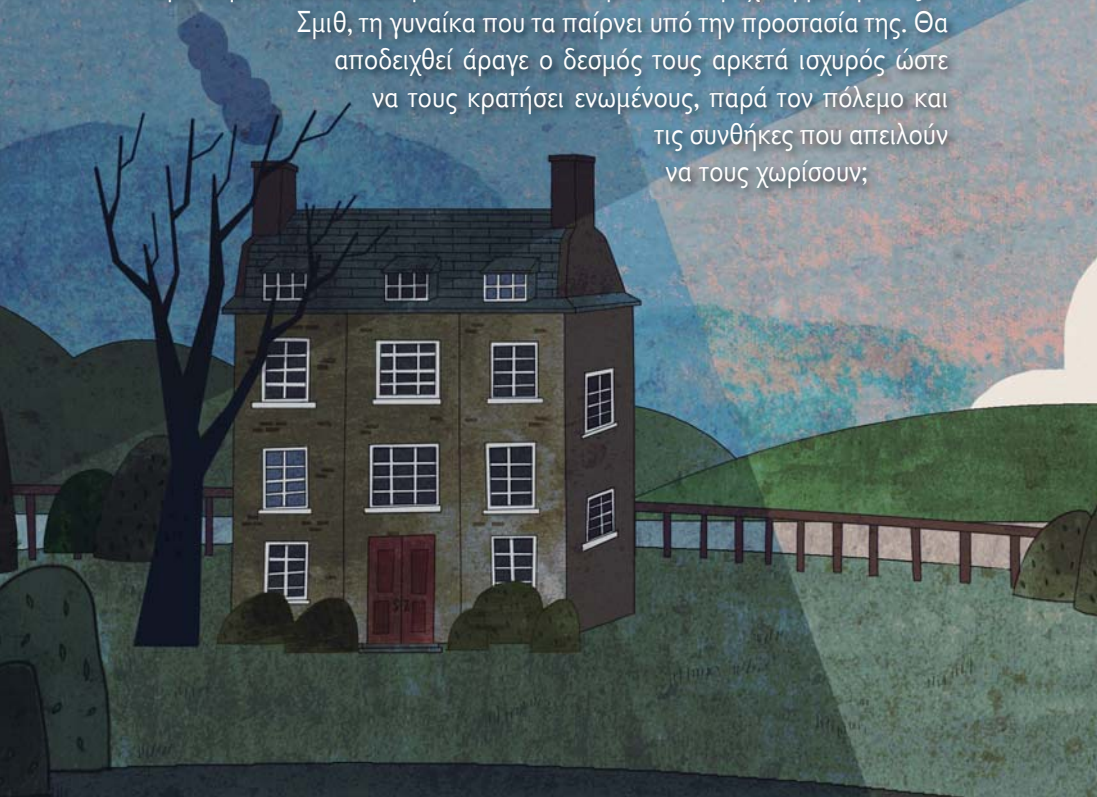
φύγεις». Του έδωσα μια κούπα και ένα κομμάτι ψωμί με λαρδί. Ήμασταν μόνοι οι δυο μας εκείνο το πρωί, η μαμά κάπου είχε πάει. Του χτύπησα απαλά το κεφάλι, τον φίλησα στα μαλλιά, του είπα κι ένα τραγούδι – ό,τι μπορούσα για να τον κάνω να χαμογελάσει. «Έτσι κι αλλιώς σύντομα θα πας σχολείο» του είπα, σαστισμένη που δεν το είχα συνειδητοποιήσει ως τότε στ' αλήθεια. «Θα λείπεις πια όλη μέρα, αλλά δεν πειράζει. Θα φροντίσω να είμαι μια χαρά εγώ». Τον καλόπιασα ώστε να βγει έξω να παίξει και του κούνησα το χέρι από το παράθυρο καθώς έφευγε.

Και ύστερα έκανα αυτό που έπρεπε να είχα κάνει από την αρχή. Έμαθα να περπατάω.

Ίσως αν μάθαινα να περπατάω να μην ντρεπόταν τόσο πολύ για μένα η μαμά. Ίσως και να μπορούσαμε να κρύψουμε το σακάτικο πόδι μου. Ίσως και να μπορούσα να βγω από το δωμάτιο και να πάω μαζί με τον Τζέιμι, ή τουλάχιστον να τρέξω να τον βρω αν με χρειαζόταν.

Κάτι τέτοιο συνέβη τελικά, αν και όχι ακριβώς όπως το φανταζόμουν. Αυτό που έγινε, στο τέλος, ήταν ότι οι δύο πόλεμοι μαζί –το τέλος του μικρού πολέμου, με τον Τζέιμι, και η αρχή του μεγάλου, αυτού που έκανε ο Χίτλερ– με βοήθησαν να ελευθερωθώ.

Το βιβλίο αφηγείται τη συγκινητική ιστορία ενός γενναίου κοριτσιού την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η δεκάχρονη Έιντα, ξεπερνώντας τις κακουχίες της καθημερινής της ζωής, δραπετεύει με τον αδελφό της στη βρετανική επαρχία. Εκεί ξεκινάει μια νέα ζωή μαθαίνοντας το αυτονόητο: πως έχει ίσα δικαιώματα με τα υπόλοιπα παιδιά της ηλικίας της. Παράλληλα, τα δύο αδέρφια αναπτύσσουν μια δυνατή σχέση με τη Σούζαν Σμιθ, τη γυναίκα που τα παίρνει υπό την προστασία της. Θα αποδειχθεί άραγε ο δεσμός τους αρκετά ισχυρός ώστε να τους κρατήσει ενωμένους, παρά τον πόλεμο και τις συνθήκες που απειλούν να τους χωρίσουν;

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Newbery Honor Book 2016

Publishers Weekly Best Books 2015

Wall Street Journal Best Children's Books 2015

The New York Times Best Seller

ISBN 978-960-569-651-1

Κωδ. μηχ/σης 13.068

www.epbooks.gr